



Xarxa segura IB

Internet segura per als menors de les Illes Balears

(m)² Oficina de Defensa dels Drets del Menor



"SA NOS TRA"
CAIXA DE BALEARIS



PRESENTACIÓ

Xarxa Segura IB: Internet Segura per als menors de les Illes Balears

Internet o la Xarxa de xarxes és una potentíssima eina en mans de qualsevol usuari. Ara bé, també presenta perills sobre els que cal advertir i aconsellar; sobretot a aquells individus que per les seves característiques són potencialment més vulnerables als riscos que amaga Internet: els menors.

A partir del projecte

Xarxa Segura IB intenció donar forma a una manera d'utilitzar la Xarxa per part de tots els usuaris, especialment per part dels menors, que redueixi de forma conscient i al màxim els riscos i incrementi les enormes possibilitats pròpies de les Noves Tecnologies a partir del seu ús eficient, raonat, crític, respectuós, basat en

el coneixement de la e-realitat i adaptat a les necessitats pròpies de cadascú.

Des de les quatre institucions responsables de Xarxa Segura (ODDM, Fundació IBIT, Sa Nostra i la UIB) vos donem la benvinguda i desitgem que el nostre treball i esforç sigui del vostre interès.

Butlletí n° 1

Octubre 2004

TEMA DEL MES

Ensenyar a usar Internet als menors

El desenvolupament accelerat i reeixit d'Internet s'ha vist acompanyat d'entrebanca. Un de remarcable és el risc que el seu ús pot ocasionar als menors, el col·lectiu que més fa servir la xarxa. D'aquesta utilització els joves en poden aconseguir molts beneficis: el seu ús no només permet l'accés a recursos informatius i formatius ingents sinó que també pot ajudar a fomentar la creativitat, a desenvolupar les habilitats de comunicació, a facilitar els processos de participació, etc. Però tam-

bé exposa a múltiples contingències desfavorables.

Els principals riscos

Els principals riscos d'Internet per als joves s'associen, fonamentalment, a perills relacionats amb frauds econòmics, amb continguts il·legals i nocius per al seu desenvolupament i, finalment, amb les possibilitats de relacions indesitjables que es poden establir mitjançant el correu electrònic i el xat.

A qualsevol persona mínimament assenyada li esgarriaria la

idea d'una gran escola amb alguns professors que pretenguessin robar als infants, o que prediquessin les més estrafolàries idees sense cap tipus de consideració ni moral ni científica. Doncs aquesta escola podria servir de metàfora per il·lustrar el que pot ser Internet per als infants si els pares i educadors no els preparen per emprar-lo de forma assenyada. La difusió de continguts il·legals –incitació a l'odi racial, exaltació de la violència,

(passa a la pàgina 2)

Continguts

Presentació	1
Tema del Mes	1
Notícies	3
Recursos	4
Recomanacions	5

(ve de la pàgina 1)

pornografia infantil o violenta— o inadequats per al desenvolupament dels infants constitueix una preocupació constant per als legisladors, per al sector i per als usuaris.

Dissortadament els perills d'Internet no es limiten a la possibilitat dels menors d'accedir a textos i imatges prohibides o inconvenients. Poden ser més greus. La facilitat per establir relacions amb persones desconegudes i amb intencions perverses és un fet que les enquestes demostren com més preocupant. Cal no oblidar que les sales de xat —un espai molt freqüentat per menors, sobretot per adolescents— ja han estat aprofitades per pedòfils que intenten convèncer els joves per conèixer-se fora de la xarxa. Per sort, a Espanya s'han produït pocs casos, d'aquests; però sí de forma notable a països com Estats Units, el Regne Unit, Suècia, Bèlgica o Alemanya.

Mesures i reptes

Davant aquesta situació hi ha dos grans perills. Un és no fer res; l'altre, caure en l'alarmisme i posar barreres, físiques o psico-

lògiques, a l'accés a la xarxa. S'ha de pregonar que Internet, malgrat els inconvenients, és un bon invent; d'això no hi hauria d'haver dubtes.

No podem restar mans aplegades pensant o fent veure que no passa res. De fet des de l'any 1996 en què la Comissió Europea va publicar un llibre verd sobre aquesta qüestió s'han desenvolupat i assajat diversos mecanismes. Així, per una banda, són molts els proveïdors de continguts i d'accés a la xarxa que han assumit codis deontològics. Els usuaris, per altra banda, tenen al seu abast molts paquets informàtics que permeten bloquejar Webs indesitjables.

Sigui com sigui cal no baixar la guàrdia i, sobretot, fomentar aquells mecanismes que permetin fer compatible el respecte a la llibertat d'expressió i els drets dels menors. Ens referim a mecanismes de sensibilització, formació i educació; a accions orientades a proporcionar pautes i criteris que ajudin a desenvolupar un sentit crític. I en aquest camp els pares i les mares tenen un paper fonamental. Ells i elles són els qui han d'assumir

un protagonisme central. I no tan sols perquè són els primers responsables de l'educació dels seus infants sinó també perquè el domicili familiar és el lloc on els joves es connecten amb més freqüència a la xarxa.

Aconseguir que els menors no s'exposin a continguts que els pugui afectar el desenvolupament físic, mental o moral és un repte difícil. Entre altres motius perquè la seva protecció esdevé molt complexa en xarxes obertes i amb les circumstàncies socials en què ens movem. No oblidem la paradoxa que, per primera vegada, una generació neix i creix en interacció amb un entorn virtual que ells dominen millor que no els adults.

La llibertat té un cost; hem d'intentar, però, que no sigui massa elevat i, molt especialment, que no la faci inassequible als més febles. Ensenyar a usar Internet amb seny és part del camí que ens ha d'ajudar a fruit, a tots, d'aquesta llibertat.

Jaume Sureda,
Catedràtic de la UIB



Foto:
ProteccióndeMenores.org

“... Ensenyar a usar Internet amb seny és part del camí que ens ha d'ajudar a fruit, a tots, d'aquesta llibertat.”

Jornades: L'ús segur d'Internet

Els passats dies 25 i 26 de Maig tingueren lloc les primeres Jornades sobre l'ús segur d'Internet a Palma de Mallorca.

Les jornades, organitzades per Sa Nostra, la Direcció General de l'Oficina de Defensa dels Drets del Menor i l'IBIT, amb la col·laboració de la Univer-

sitat de les Illes Balears i UNICEF, van comptar amb la presència de rellevants experts nacionals en el camp de la seguretat a Internet.

Entre d'altres, van intervenir Félix Angulo Rasco (Catedràtic de Pedagogia de la Universitat de Cadis); Valentí Gómez Oliver (President de

l'Observatori Europeu de la Televisió Infantil); Juan José Gracia Ferrer (Director de l'Institut Madrileny del menor i la Família); i Núria Quintana (Fundació Catalana per a la Recerca).

Font: Xarxa Segura

Brussel·les amplia les recomanacions de protecció de menors a Internet

La Comissió Europea anuncià a finals del 2003 la intenció d'ampliar les recomanacions que actualment s'apliquen a la Unió Europea per a la protecció de menors a Internet i als mitjans de comunicació en general.

Las noves mesures de control tractaran de millorar la seguretat en l'entorn de la transmissió d'informació, donat que les noves tecnologies permeten enviar continguts de vídeo inclús a telèfons

mòbils. El pla "Safer Internet" ("Internet més segura"), promourà un ús més segur de la Xarxa, abastant a les noves tecnologies en línia (inclosos telèfons mòbils de tercera generació, les comunicacions per banda ample, els jocs en línia, la transferència d'arxius i la comunicació a temps real).

Un informe de la Comissió revela que les mesures relatives a la tecnologia mòbil de tercera generació i al control dels fòrums de diàleg a Internet són

encara "molt abstractes o m a n q u e n d'autoregulació".

Així mateix, assenyala que la participació d'associacions de consumidors i altres parts interessades en la posada en marxa de codis de conducta i altres iniciatives de regulació "deixa molt que desitjar", i destaca la importància que té el paper dels legisladors, el sector audiovisual i els pares en la protecció dels menors.

Font: Safer Internet.org



APAS edita una guia per iniciar a nins i pares a Internet

La Asociación para la Promoción de Actividades Socioculturales (APAS) i l'empresa informàtica Intel han editat la guia gratuïta "Primeros pasos en Internet", l'objectiu de la qual és familiaritzar a pares i nins amb la Xarxa, i que es distribuirà als centres d'Educació Primària i Secundària que la sollicitin.

El presidente de APAS, Pedro Zugasti, i el director de Desarrollo de Negoci-

os para Educación de Intel, Juan Pablo Ferrero, explicaren que el projecte s'ha fet coincidir amb l'inici del curs escolar per perquè és el moment en què els pares es plantejgen l'elecció d'un ordinador que permeti als nins estudiar, crear, comunicar-se i divertir-se.

Segons Zugasti, amb aquesta guia els pares tendran una referencia per a "seleccionar

l'ordenador adequat i aprendran a explorar de forma responsable les possibilitats que ofereixen aquestes màquines i Internet".

Per altra banda, Ferrero destacà la capacitat del manual de "facilitar als pares la tasca de guiar als nins en la seva iniciació en el món de la tecnologia".

Font: APAS

Continguts
de la guia APAS

"Los primeros pasos en la era digital"

"Viajar por Internet"

"Cómo disfrutar con su hijo de manera responsable"

Educació anuncia noves mesures per a potenciar l'accés a les noves tecnologies dels estudiants

La ministra d'Educació i Ciència, Maria Jesús San Segundo, va anunciar a finals de setembre la posada en marxa d'una sèrie de mesures per apropar les noves tecnologies als estudiants espanyols.

Des del Ministeri es vol treballar per tal de millorar

de "forma dràstica" el rati d'alumnes per ordinador; potenciar els continguts educatius digitals; millorar la connectivitat de xarxes de comunicació; atendre a l'educació reglada a distància amb mitjans telemàtics a tots els nivells del sistema educatiu, i formar al professorat impartint cursos d'Internet.

"Una prioritat es potenciar la presencia de les TIC en la formació dels joves", assegurarà la ministra. L'objectiu és "donar una oportunitat efectiva tots els alumnes amb independència del seu origen econòmic, social o cultural d'accedir a les noves tecnologies".

Font: Consumer



Profesores Innovadores: nou portal educatiu a la Xarxa

Des del passat mes de juliol els professors disposen d'un nou portal educatiu especialment dissenyat per oferir formació, eines, continguts i serveis d'ajuda per a l'ús de les Tecnologies de la Informació i d'Internet a l'aula.

La web, denominada, Profesores Innovadores, pot consultar-se a www.educared.net/profesoresinnovadores, i està associada al portal EducaRed, que ja compta amb més de 11.000 escoles inscrites, prop de 350.000 professors i més

de 3.500.000 alumnes.

Profesores Innovadores comptarà amb quatre àrees temàtiques: una on es podrà accedir a cursos virtuals i formació on line; un suport virtual per als usuaris de productes de software Microsoft adscrits al portal; una àrea específica on es valoraran experiències innovadores; i un apartat dedicat a la celebració d'un fòrum anual de professors innovadors on es premiaran els millors projectes presentats.

A més, els professors poden trobar unitats didàctiques amb exemples, plantilles i altres materials per aplicar-los a l'aula. També hi ha guies per elaborar unitats pròpies i compartir-les amb altres docents a través de la Xarxa.

La iniciativa Professores Innovadores ha estat possible gràcies a l'acord firmat per Fundación Telefónica i les empreses Intel i Microsoft.

Font: [Comunidad Escolar](#)



Decàleg dels drets de la Infància a Internet

El dia 6 de febrer de 2004 es va celebrar el Dia Internacional per a una Internet Segura.

Durant aquest Dia Internacional la UNICEF, amb la col·laboració d'un grup d'estudiants, va presentar un decàleg sobre els drets de la infància a Internet.

La organització està preocupada per la protecció dels infants davant els riscos d'una utilització il·lícita i delictiva d'Internet, així com per l'incre-

ment de la bretxa digital entre els infants dels països del Nord i del Sud, els de les ciutats i les àrees rurals,...

Internet, a més d'un possible risc, és també una oportunitat per al desenvolupament econòmic i social, per a l'educació, per a l'intercanvi d'experiències.

L'UNICEF pretén fer arribar aquesta proposta de decàleg a infants i joves,

a organitzacions d'infantesa, autoritats i empreses del sector Internet per iniciar un procés participatiu que permeti acordar una redacció definitiva. També es compromet a divulgar els resultats d'aquest procés per mitjà dels portals dirigits a joves i adults www.enredate.org i www.unicef.es

Font: [Unicef](#)



Manifest sobre Internet de la Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris i Biblioteques (IFLA)

A principis de 2002, un [Manifest sobre Internet](#) fou preparat per IFLA/FAIFE (Committee on Free Access to Information and Freedom of Expression) i aprovada per la Junta de Govern de IFLA a finals de març de 2002 a La Haya. Posteriorment, fou proclamat per la IFLA el maig de 2002.

FAIFE és el comitè de la IFLA que s'ocupa de la defensa i promoció dels drets bàsics definits a l'article 19 de la Declaració de Drets Humans de Nacions Unides: el lliure accés a la informació i la llibertat d'expressió en tots els aspectes directa o indirectament relacionats amb les biblioteques, la comunitat bibliotecària i la

biblioteconomia.

El manifest parla sobre la llibertat d'accés a la informació, Internet, les biblioteques i els serveis d'informació; els principis de la llibertat d'accés a la informació a través d'internet; i la posada en pràctica del manifest.

Font: [IFLA](#)



Recomanacions del mes d'octubre de 2004

Per a pares i mares de menors entre 8 i 12 anys:

Els nens i nenes amb edats compreses entre els 8 i els 12 anys ...	Recomanacions ...
Es mostren interessats i encuriósits per tot allò nou i que els hi resulta atractiu	<p>Controlar el temps que estan "connectats". És important que Internet i les Noves Tecnologies en general no siguin l'únic espai d'oci i diversió del nin</p> <p>Pactar i establir conjuntament uns horaris de connexió a Internet</p>
Senten que controlen les eines pròpies de les Noves Tecnologies	<p>Advertir sobre els possibles perills que s'amaguen a Internet –sobretot els relatius a la protecció de la seva privacitat, els perills d'atacs als ordinadors i sistemes i el risc de conèixer gent a la Xarxa de qui no en saben res.</p> <p>Mantenir l'ordinador en un lloc públic de la casa. Cal intentar que l'ordinador i Internet esdevinguin elements de contacte familiar i no de disgregació.</p>
No tenen desenvolupada completament la capacitat analítica de tot allò que els hi arriba des d'Internet	Ajudar-los a cercar informació per a treballs de l'escola. Analitzar aquesta informació plegats i fomentar el diàleg entre ambdues parts sobre el contingut de la informació obtinguda.
Es troben a una etapa força important en el seu creixement sexual i troben a Internet un món immens per aprofundir en la seva sexualitat i en el seu desenvolupament	<p>Mantenir una relació fluida i estable amb el seu fill/a que permeti parlar obertament dels continguts de les pàgines web que visita</p> <p>En l'educació global de la persona és important l'educació sexual i no s'ha de deixar de banda</p>
Són vulnerables a missatges que pretenen obtenir les seves dades personals	<p>Advertir-los de la perillositat de perdre el control de les nostres dades personals</p> <p>Parlar amb el seu fill/a sobre els amics que està fent a Internet</p>
Són vulnerables a les estratègies de marketing i al consumisme que es propaga a través d'Internet	És una etapa favorable per a fomentar una actitud crítica enfront el marketing i consumisme desmesurat



Per a més informació podeu dirigir-vos a la web de Xarxa Segura IB: <http://www.xarxasegura.net>

Si voleu efectuar qualsevol tipus consulta, suggeriment, etc. poseu-vos en contacte a través del correu electrònic amb els responsables de Xarxa Segura IB: info@xarxasegura.net